

3. Борботько В.Г. Принципы формирования дискурса: От психолингвистики к лингвосинергетике. Москва, 2007. 288 с.
4. Брех Г. Дух и дух времени. *Называть вещи своими именами. Програмные выступления мастеров западно-европейской литературы*. Москва, 1986. С. 377–381.
5. Гундорова Т. Проявлення Слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів, 1997. 297 с.
6. Домонтович В. Без ґрунту. Повісті. Київ, 2000. 520 с.
7. Домонтович В. Дівчина з ведмедиком. Болотяна Лукроза. Київ, 416 с.
8. Эко У. Заметки на полях «Имени розы». *Эко У. Имя розы*. Москва, 1989. С. 427–467.
9. Кондратенко Н.В. Дискурсивна парадигма досліджень художнього тексту. *Записки з романо-германської філології*. 2015. Вип. 1 (34). С. 60–65.
10. Кондратенко Н.В. Синтаксис українського модерністського і постмодерністського художнього дискурсу : монографія. Київ, 2011.
11. Кристева Ю. Дискурс любви. *Жорж Батай и французская мысль середины XX века*. Санкт-Петербург, 1994. С. 181–438.
12. Кубрякова Е.С. О понятиях дискурса и дискурсивного анализа в современной лингвистике. *Дискурс, речь, речевая деятельность: Функциональные и структурные аспекты*. Москва, 2000. С. 7–25.
13. Матвієнко С. Людина кількох епох. *Критика*. 2000. № 6. С. 29–31.
14. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ, 1999. 447 с.
15. Павличко С. Роман як інтелектуальна провокація. *Домонтович В. Доктор Серафікус. Без ґрунту*. Київ, 1999. С. 3–16.
16. Петров В. Романи Куліша. Аліна й Костомаров. Київ, 1994. 320 с.
17. Современный философский словарь / под общей редакцией В.Е. Комарова. Москва; Бишкек; Екатеринбург, 1996. 608 с.
18. Шевельов Ю. Шостий у гроні. В. Домонтович в історії української прози. *Домонтович В. Без ґрунту. Повісті*. Київ, 2000. С. 8–38.
19. Шлегель Ф. Критические фрагменты. *Шлегель Ф. Эстетика. Философия. Критика* : в 2 т. Москва, 1983. Т. 1. С. 280–289.

УДК 81'282:821.161.2

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.22.2.4>

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ДІАЛЕКТ В УКРАЇНСЬКОМУ YOUTUBE-ПРОСТОРИ (НА МАТЕРІАЛІ ВІДЕОБЛОГУ ІРИНИ ВИХОВАНЕЦЬ «ЛІЖНИК-TV»)

HUTSUL DIALECT ON UKRAINIAN YOUTUBE (ON MATERIAL OF IRYNA VYKHOVANETS' VIDEO BLOG 'LIZHNYK-TV')

Семенюк О.А.,

orcid.org/0000-0002-3295-690X

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Статтю присвячено вивченню особливостей використання гуцульських діалектних рис у відеоблозі Ірини Вихованець «Ліжник-TV» на платформі Youtube.

Авторка блогу має гуцульське коріння і є носієм гуцульського діалекту. На каналі виходять гумористичні випуски новин і програма «Агій на біду!». Повідомляючи новини, коментуючи їх і спілкуючись з рідними та знайомими, які залишаються за кадром, авторка блогу використовує гуцульську говірку, відтворюючи її фонетичні, морфологічні та лексичні риси.

Назва каналу, нікнейм блогерки, назви випусків, фірмові фрази ютуберки, тексти випусків містять різномірні гуцулізми.

Зафіксовано такі фонетичні гуцульські діалектні риси: м'які шиплячі, перехід [а] після м'яких приголосних, [j] і шиплячих в [e], [i], вимова [i], що походить з етимологічного [o], після губних як [и], вимова початкового [i] як [и], тверда вимова [ц'], [с'], [т'] у кінці слів та перед голосними, вимова [д'], [т'] як [д''], [к'], відсутність подовження приголосних в іменниках середнього роду та ін.

У статті описано діалектні морфологічні риси, засвідчені в аналізованому мовному матеріалі: закінчення –ов у іменників I відміни, прикметників, займенників у орудному відмінку однини, редуковані та енклітичні форми займенників, відокремлене вживання частки *си* при зворотних дієсловах, тверда вимова [т'] у закінченнях дієслів I дієвідміни у 3 особі множини, дієслів II дієвідміни у 3 особі однини, дієслів у 2 особі множини наказового способу, давні форми минулого часу, майбутнього часу, інфінітива на -чи, умовного способу, уживання з формами родового відмінка редукованого прийменника *д'* та ін.

Установлено, що у фірмових фразах блогерки, коментарях до новин, розмовах з рідними і знайомими частотними є лексичні гуцулізми. У мовленні блогу представлені також діалектні фразеологізми.

Опозиція «діалектне – літературне», «діалектне – іншомовне» є засобом творення гумору в блозі. Різномовні діалектизми формують його індивідуальний і впізнаваний стиль, виконують функцію ідентифікації, причетності до певної спільноти поціновувачів гуцульського діалекту і Гуцульщини.

Ключові слова: гуцульська говірка, гуцулізм, діалектизм, діалектна риса, блог, Ірина Вихованець.

The article is devoted to the study of the Hutsul dialectal usage peculiarities in the Iryna Vykhovanets' channel 'Lizhnyk-TV' on the YouTube platform.

The author of the blog is of Hutsul origin and is the Hutsul dialectal speaker.

Humorous news items and programme 'Ahii na bidul' are broadcast on the channel. The author of the blog uses Hutsul dialect and represents its phonetic, morphological and lexical peculiarities, when she reports news, comments them and communicates with relatives and acquaintances, who provide voice-overs.

The name of the channel, the nickname of the blogger, the names of news items, the catchphrases of the YouTuber and the texts of news items contain the hutsulisms of different levels.

The following Hutsul dialectal phonetic features are fixed: soft fricatives, the transition of [a] after the soft consonants, [j] and fricatives to [e], [i], the pronunciation of [i] derived from the etymological [o] after the labial consonants as [u], the pronunciation of the initial [j] as [u], hard pronunciation of [u], [c], [m] at the end of words, pronunciation of [ð], [m] as [r], [k], absence of lengthening of consonants in the neutral nouns, etc.

The article describes the dialectal morphological features, testified in the analyzed language material: endings -oє of nouns of the 1st declension, adjectives, pronouns in the instrumental singular, reduplicated and enclitic forms of pronouns, separated use of the particle *cu* with the reflexive verbs, hard pronunciation of [m] in the endings of the verbs of the 1st grammatical conjugation in the 3rd person plural, the verbs of the 2nd grammatical conjugation in the 3rd person singular, the verbs in 2nd person plural in the imperative mood, the remnants of the perfect, infinitive with -чу, the conditional mood, the use of the reduced preposition *ð* with the forms of the genitive case, etc.

It is testified that the lexical hutsulisms are frequent in the catchphrases of the blogger, the comments to the news, the conversations with relatives and acquaintances. Dialectal phrasemes are also recorded in the blog's language.

An opposition between dialectal and literary, dialectal and foreign is a means of creating humor in the blog. The dialecticisms of different levels form its individual and recognizable style, perform the function of identification, involvement in a particular community of connoisseurs of Hutsul dialect and Hutsulshchyna.

Key words: Hutsul dialect, hutsulism, dialecticism, dialectal feature, blog, Iryna Vykhovanets.

Постановка проблеми. Діалектне мовлення дедалі активніше проникає в україномовний інтернет-простір. Оскільки формат відео дає змогу найбільш повно зафіксувати та передати всі говіркові риси, популярним майданчиком для репрезентації діалектів є відеохостинг Youtube.

Ютуб-канали, на яких представлено діалектний матеріал, неоднакові за спрямуванням та наповненням і мають різну цільову аудиторію. Так, канал Г.Л. Аркушина, який містить записи діалектного мовлення, зібрані на території Волинського Полісся і Берестейщини, становить інтерес насамперед для лінгвістів, оскільки може слугувати джерелом для діалектологічних досліджень. Науково-популярні відео, присвячені говорам української мови, виходять на ютуб-каналах Ідеї Олександрівни й Остапа Українця.

Крім наукових каналів, створених філологами, на українському Youtube є й розважальні відеоблоги, автори яких використовують місцеві говірки: наприклад, закарпатські діалекти репрезентують «Цімборики», «Наша файта», «Comedy Woman по-закарпатськи», канали Володимира

Гончарука «Сійо, банда!» та Кріс Третьяк; говіркою села Оброшино, що на Львівщині, спілкуються персонажі Вікторії Ільчук; покутський діалект представлено на каналі Романа Дронюка «Вуйко Місь». Популярність такого контенту зростає, і це стимулює появу нових відеоблогів, побудованих на використанні говіркового мовлення.

Таким чином, останніми роками український Youtube накопичив достатньо матеріалу для діалектологічних студій, і функціонування діалектів на цій платформі потребує всебічного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мовні особливості відеоблогів лише недавно стали предметом зацікавлень науковців, тому розвідок на цю тему є не так багато. Лінгвістичний аспект відеоконтенту онлайн-платформи Youtube представлено у статті Т. Цепенюк та Х. Яновської [1]. І. Бабій висвітлила вплив соціокультурних та політичних чинників на мовні особливості українських блогів, зокрема й відеоблогів [2]. Вербальні і невербальні елементи мовленнєвої поведінки відеоблогерів проаналізовано у розвідці В. Лушикова й М. Терських [3].

Про гуцульський говір у мові художньої літератури написано чимало лінгвістичних праць [див., наприклад: 4; 5; 6; 7], однак студій, присвячених його репрезентації в українській блогосфері, зокрема на Youtube, немає.

Постановка завдання. Мета статті – проаналізувати використання гуцульського діалекту в мові відеоблогу Ірини Вихованець «Ліжник-TV» на платформі Youtube.

Виклад основного матеріалу. Акторка, музикантка, блогерка Ірина Вихованець народилася в місті Надвірна Івано-Франківської області. Її батько – уродженець села Річка Косівського району Івано-Франківської області. У цьому селі минули дитячі роки Ірини, тому річківська говірка є для неї рідною.

На каналі І. Вихованець виходять гумористичні випуски новин (села, згодом області, України і світу), а також програма «Агій на біду!» про будні гуцульської ворожки. У кадрі ведуча сидить на фоні ліжника – домотканого ворсистого вовняного покривала з візерунком, – тому канал має назву «Ліжник-TV».

Повідомляючи новини, блогерка супроводжує їх жаргівливими або саркастичними коментарями, обговорює їх зі своїм чоловіком, чий голос теж звучить за кадром, а також комунікує з іншими членами родини, веде у прямому ефірі телефонні розмови з рідними та знайомими. Виголошуючи інформаційні повідомлення, коментуючи їх і спілкуючись, авторка блогу використовує гуцульську говірку, відтворюючи її фонетичні, лексичні та морфологічні риси. Наприклад: *Пропала жерва породи пекінес. Хто знайде, просба присилити на поводок* (Вип. 2); *В Україні зачласи трета хвиля коронавірусу* (Сезон 2, вип. 8); *Президент України заслаб на коронавірус*. Коментар до новини: *Йой, сарако, де йому ті гроші зара взети на лікуване? Та то так артистам в карантин кєжко жиєси!* (Сезон 2, вип. 3); *Сеї неділі християнський світ відзначає Зелені свєта*. Репліка до чоловіка: *Ану, мені бигом файну йкус таку маєнку вельку принеси, я собі тудо на джергу завішею, най мене відверне від всекої зарази в тих коментарєх!* (Вип. 34).

Назва каналу, в основі якої етнографізм *ліжник*, декларує специфіку відеоконтенту, яка також зафіксована в описі відеоблогу: «Тут гуцульський гумор в чистому вигляді і без прикриття». Співзвучним із назвою каналу є нікнейм його авторки – *Фійнка* – зменшено-пестливе від гуцулізму *фійна* ‘похресниця’¹.

Найменування випусків також містять фонетичні, морфологічні, лексичні діалектизми, як-от:

«Не пий березовий сик», *«Косивска марихуана»* (голосний [i], що походить з етимологічного [o], вимовляється як [и]); *«Нам 1 рочьок»*, *«Нічьо! Перебудемо!»* (м’яка вимова шиплячих); *«Бізнес-легі»*, *«День Валєнькіна»* (м’які [д’], [т’] вимовляються як [г’], [к’]); *«Покійники вам снеси?»*, *«Іван Попович приснивси»*, *«Клієнти си вернули!»* ([и] замість [а] у дієслівній частці *ся*, а також її відокремлене вживання); *«Пропала жєрва»* (*жерва* ‘собака’).

Уживання гуцулізмів робить назви яскравими, колоритними, клікбейтовими (від англ. «click» – клацання, натискання клавіші мишки та «bait» – приманка) і працює на те, щоб привернути увагу користувачів, спонукати їх перейти за посиланням, а також допомагає формуванню неповторного авторського стилю відеоблогу. Крім того, діалектизми в назві каналу та окремих відео сприяють залученню «своїх» підписників, які розуміють чи хочуть розуміти говірку авторки, а отже, виконують функцію ідентифікації, причетності до певної спільноти поціновувачів гуцульського гумору і Гуцулії загалом, відмежування своїх від чужих [пор.: 6, с. 18].

Характерною ознакою відео на YouTube є їхня насиченість фірмовими фразами, які часто повторюються і з часом починають викликати асоціацію з певним ютубером, а також є засобом формування індивідуального і впізнаваного стилю блогу. Ці фрази здебільшого лунають на початку і в кінці відео, щоб їх почули і краще запам’ятали. В аналізованому відеоблозі такими фразами є традиційна вітальна формула, яка звучить у кожному випуску: *«Слава Йсу! З вами «Ліжник-TV»!»*, слова вдячності, адресовані підписникам, які підтримують канал, та фрази, що спонукають аудиторію до активних дій: підписатися, уподобати відео, поширити його і прокоментувати: *Дековати всім, шєрте, шєрте се відео та й ставте сердєчка* (Вип. 5); *Не забудьте ставити сердєчка, пальци д’горі і дивітси «Ліжник-TV»* (Вип. 3); *Ви шо маєте робити? Пальчики догори, підписатиси, коментарі пишемо, – всьо так, єк принято на сєму Ютубі* (Сезон 2, вип. 8).

Як бачимо, у своїх фірмових фразах блогерка використовує традиційні гуцульські етикетні формули (*Слава Йсу*, перформатив *дековати*). У звертаннях до аудиторії частотними є іменники із суфіксами позитивної оцінки і прикметники, що мають семи позитивної оцінки, за допомогою яких здійснюється пошанування співрозмовника, характерне для мовної культури гуцулів: *діточьки*, *шановний глядачьку*, *дорогєсєнькі*, *чємні*, *солодєсєнькі*, наприклад: *Діточьки мої!*

¹ Тут і далі значення лексичних діалектизмів встановлено за допомогою словників [8; 9; 10].

Я всьо робью для того, аби ви си сміяли і кішилиси (опис каналу); **Шановний глядачыку**, ану, зупиниси! **Постав пальчик д'гори й зразу підпишиси!** (Сезон 2, вип. 4); **Але, чєнні, тако: взєли легонько тако пальчиком «тик» – сердечько нажали** (Вип. 16); **Солодєсєнькі, в мене є найкраща новина у світі!** (Вип. 32); **Ну, всьо, дорогєсєнькі, дєковать! З вами був «Ліжник-TV»!** (Вип. 23).

Різномірні гуцулізми представлено не лише в назвах відео й у фірмових фразах блогерки, а й у текстах усіх випусків на каналі «Ліжник-TV». Зокрема в них засвідчено такі фонетичні діалектні риси:

– м'які шиплячі: **діточьки, чєнні, спочєти, тисічь, шє, якицьо, сердечька, посиланєцько, нічьо, чюєш, діточя;**

– голосний [a] після м'яких передньоязикових приголосних, шиплячих і [j] переходить у голосні переднього ряду [e], [i]: **дєковать, діковать, дєсіть, взєла, підисєть, всєкої, завішєю, вібачєйте, плацєницу, єк, єблучьок;**

– у частці-постфіксі **ся** послідовно виступає голосний [u]: **набуватиси, загубивси, ховайси, підписатиси, дивитиси, кєгаютси, залупивси, носитси, зачєласи, жиєси;** м'які [d'], [m'] вимовляються як задньоязикові [r'], [k']: **порекувати, вігіо, гійницу, мологец, кєгаютси, ціске, сіскемнік;**

– диспалаталізація приголосних [ц'], [с'], [т'] у кінці слова та перед голосними: **палец, кінец, франківєц, миротворєц, кітаєц, копица, плацєницу, гійницу, спрацувало, вивцу, дєс, колис, шос, гєт;**

– вимова звука [u] замість [i], що походить з етимологічного [o], зокрема після губних приголосних: **вивца, пид, бигом, бигме, пигнав, пидписали, дзвиночьок;** на початку слова на місці голосного [i] вимовляється [u]: **игри, Ирод, играшка;**

– звук [y] замість [ч] у сполучнику й частці **чи** (**ци**); відсутність епентетичного [л'] і збереження давніх звукосполучень «губний + [j]» (зафіксовано у формах першої особи однини): **роб'ю, застав'ю, люб'ю, подив'ю;**

– [p] на місці [л] у формі вищого ступеня порівняння прислівника **багато – бирше;** відсутнє подовження приголосних в іменниках середнього роду: **житє, вісіле, лікуванє, рівнянє, гаде;** звукосполучення [шч] унаслідок асимілятивних змін і стягнення вимовляється як [ш]: **шє, шо.**

Мовлення персонажів відеоблогу відбиває й морфологічні риси гуцульського діалекту, як-от:

– іменники першої відміни, прикметники, займенники в орудному відмінку однини мають

закінчення **-ов**: **мамов, мордов, головов, щітков, копійчынков, статуїов, живов, зубнов, старов, дурнов, мнов,** наприклад: **Боже, то має тато з дурнов мамов** (Сезон 2, вип. 10);

– редупліковані та енклітичні форми займенників: **сєсє, цєсє (цє), тот (той), тото (то), тоті (ті), і (її),** наприклад: **– Ну та я цєсим си не найм! – О, йо, не наймси! Найвси вжє тот, хто найвси навіки, а ти й так закусуєш!** (Вип. 29);

– у дієслівних формах частка **си** вживається і в пост-, і в препозиції, причому між нею й основним дієсловом можуть бути інші слова у реченні: **питаєтєси, приписуютєси, залупивси, си вернули, си сміяли, си п'єлити, си женити, си подивив, си зняла,** наприклад: **Бо нема шо си в космос п'єлити, вжє шос там зрушили** (Вип. 34); **Ставте сердечька, підписуйтєси на мене, будєте знати всьо, шо си робит в сєлі** (Вип. 1); **Єк си не світит?** (Сезон 2, вип. 10); **Лілія си недавно зняла у кіні** (Спецвипуск);

– давні форми інфінітива на **-чи**: **помочи, бічи, вєтрчи:** **Я тобі з цим гєт не годна помочи** (Агій на біду, вип. 12);

– тверда вимова кінцевого [m'] у дієслівних формах третьої особи множини дієслів першої дієвідміни, третьої особи однини дієслів другої дієвідміни і другої особи множини наказового способу: **виллют, п'ют, мірєют, болит, кричит, видит, нажміт, ждіт, сидіт, не приходіт:** **Перед входом у магазини франківєц тепєр мірєют тємпєратуру** (Вип. 27); **Українські пенсіонєри у кінці квітня отримуют по одній тисічі гривнів** (Вип. 27); **Сидіт у хакі!** (Вип. 26);

– архаїчні аналітичні форми майбутнього часу: **мє гриміти, мєш курити, мут їздити:** **А як мє гриміти, ховайси в віходок!** (Вип. 34); **Я казала: «Мєш курити – застав'ю пачку дзитарів з'їсти»** (Сезон 2, вип. 10); **В Україні на свєта можливий повний локдаун. То шо, маршрутєки не мут їздити до міста?!** (Сезон 2, вип. 5);

– збереження давніх форм умовного способу та минулого часу (**би-м хокіла, би-стє йшли, хтіли-стє, вгадали-стє**), наприклад: **А цє би-м хокіла потєкувати усим, хто підтримав мій канал копійчочьков!** (Вип. 25); **Гості мої дорогєнькі, гості мої тишині, вібачєйте, мо', не при їді сказано, а можє, вжє би-стє йшли до сраки д'хаті?** (Вип. 22);

– уживання редукованого прийменника **д'** з давальним відмінком на місці літературного **до** з родовим відмінком, як-от: **д'хаті (до хати), д'бабі (до баби):** **Ганнуєя так си замаїла на Зелєні свєта, шо не памєтає, хто ї привіз д'хаті** (Вип. 6);

– функціонування поширених в гуцульських говірках вигуків (*йой, ади, агій, гій, їйга*) і службових слів: сполучників *ци* ‘чи’, *гей, гіби* ‘наче, неначе, мов, немов, як, ніби’, *тимунь шо* ‘тому що’, часток *най* ‘хай, нехай’, *йо* ‘так’: **Ади**, зараза вже з ровера впала! (Вип. 32); у назві випусків **Агій** на біду! **Ійга**, хоче си з старшов женити ваш синок! (Вип. 8); **А ти** колис помінеси ті пробки **ци** ні?! (Вип. 5); **Так** віцілювала мене, **гей** плащеницу (Вип. 28); **Аби** тобі плило, **гіби** по воді качька! (Вип. 33); **Зі** слів журналіста, се рамка бандерівска, **тимунь шо** її зробила Франківска галицка партія (Вип. 34); **Дай** мені тоті свої гачі, **най** тобі пожмакаю (Вип. 34); **Бо** тако в карантин дес з хати йшов, **йо**? (Вип. 12).

У текстах блогу частотними є лексичні діалектизми. Їх згущення спостерігаємо в коментарях до новин, рефлексіях, які викликані цими новинами, розмовах гуцульської блогерки з рідними та знайомими, а також у репліках її чоловіка, чий голос чути за кадром. Цікаво, що для Юрія Вихованця – актора Івано-Франківського національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, – який у випусках «Ліжника» виконує роль чоловіка сільської блогерки і дуже органічно відтворює риси гуцульської говірки, вона не є рідною.

Наведемо приклади найбільш яскравих гуцульських лексичних діалектизмів, зафіксованих в аналізованому мовному матеріалі: *джерга* ‘ліжник’: ...я собі тут на **джергу** завішю, най мене відверне від вської зарази в тих коментарях! (Вип. 34); *любаска* ‘жін. до любас; коханка’: *Хошьте знати, ци ходит ваш чьоловік до любаски?* **Бо** тако в карантин дес з хати йшов, **йо**? (Агій на біду, вип. 12); *гачі* ‘верхні чоловічі штани з домотканого сукна, зазвичай пофарбованого в червоний або чорний колір’; І. Вихованець уживає це слово у значенні ‘штани’, *пожмакати* ‘попрати’: **Дай** мені тоті свої **гачі**, **най** тобі **пожмакаю** (Вип. 34); *копил* ‘зневажл. позашлюбна дитина; байстря’: *Йой, та таких копилів по горах наробив, шо лишень Бог годен порахувати* (Вип. 34); *сарака* ‘бідолаха’: *Йооой, сарака!* Дитинка нічьо не винна (Вип. 33); *джерг* ‘шерсть на тварині’, *шкам* ‘вовна’: *Диви, йкий джерг у неї там, шкам!* (Сезон 2, вип. 9); *набуток* ‘забава’: *Це є празник, це є набуток, це є радість!* (Сезон 2, вип. 5); *чуріти* ‘тексти, витікати тонким струменем, струмком’: *Вже кров йому з пипки чурєє!* (Вип. 32); *пилюватиси* ‘спішитися, поспішати’: *Куда ти си так пилюєш?* (Сезон 2; Вип. 4); *сокотитиси* ‘остерігатися, берегтися’: **Соко́тисси**, діточьки, **бережітси**, **будьте** здорові! (Вип. 29);

набуватиси ‘забавлятися, веселитися; проводити гарно час, перебуваючи в гостях’: **Набувайтесси** тако в моїх коментарях так, ек ви вмісте (2 Сезон, вип. 1); *тимунь* ‘тому’: **Тимунь** прошу: *каждий, хто си подивив, підписатиси!* (Вип. 27); *сночи* ‘учора ввечері’: **Сночи** Михайло Олюнин ішов д’хаті і внав у потік (Вип. 5).

В аналізованому матеріалі представлені також діалектні фразеологізми, як-от: *де* дідьки в дримби грают ‘далеко’ (Сезон 2, вип. 7); *за него* вже черваки завдаток узели ‘дуже старий’ (Вип. 26); *носитиси, ек* война в гачях ‘метушитися’ (Вип. 7); *гий і морду* через гійницу прокегли ‘негарна, страшна’ (Вип. 24); *набуватиси, ек* ведмідь в малині ‘жити в достатках, безтурботно’ (Спецвипуск).

У мовленні блогу трапляються випадки «згуцульщення» слів іншомовного походження, що викликає комічний ефект: наприклад, вимова м’яких шиплячих у сленгізмах *шерити* (поширювати інформацію в різних соцмережах, на сайтах та формулах) та *лакшєрі* (від англ. розкіш – сленгове слово, яке позначає предмети розкоші або вживається на позначення стилю життя багатих і успішних людей): *Дековати всім, шєрте, шєрте* се відео та й ставте сердечька (Вип. 5); *Тєпер* будєш отой блогєр, будє вже **лакшєрі, лакшєрі**, будє ходити, озмє вивцу під паху і будє **лакшєрі!** (Вип. 33).

Виникненню комічного ефекту сприяє заміна літературного слова на діалектне у контексті, який контрастує з гуцулізмами, як-от: *Болівійскі бахурєта* (*бахурє* – зменшене до *бахур* ‘хлопець’) дали отруйному павукови себе *вкусити*, аби стати спайдерменами! *Не спрацувало* (Вип. 33); про подругу, яка приїхала в гірське село з міста і займається йогою просто на подвір’ї: *Чюєш, твоя подружка* вже онде ксьонзови йогоу показує. *Кає, котюга* мордов вниз! (Сезон 2, вип. 6) – у назві йогівської асани «Собака мордою вниз» ужито замість літературного *собака* лексичний гуцулізм *котюга*. Такий же ефект виникає, коли в діалектне мовлення авторка вводить іншомовні слова чи фрази іноземною мовою, наприклад: – *Йой, не переживай!* *Ади, скоро* *барабулю* до баби одної поїдєш [садити], *стрийку* помагати, *ше* д’бабі тій старєзній, твоїй любимій, будє тобі **Work and Travel** (Вип. 25, «Блогер»). Таким чином, опозиція «діалектне – літературне», «діалектне – іншомовне» сприяє експресивізації мовлення і є засобом творення гумору в блозі.

Слід зауважити, що, уживаючи гуцулізми, блогерка не використовує прийоми, які б дали змогу глядачам зрозуміти значення діалектних лексем чи полеглили сприймання текстів, не намагається обмежити використання діалектизмів, щоб

залучити щораз більше підписників. В інтерв'ю Ірина Вихованець наголошує, що це її принципова позиція. Незважаючи на це, на її канал підписалося 87,4 тис. користувачів, і, судячи з коментарів під відео, серед підписників є не лише вихідці з Гуцульщини, які знають і розуміють гуцульський діалект, а й мешканці з інших регіонів України, а також люди, які не володіють українською мовою. Наведемо коментар одного з них: «Я буду тогда россиянином, который посмотрел и пришел в восторг, здесь только лайки и должны быть))) ... Спасибо, Ирина, что приоткрыли завесу в самобытность вашего удивительного мира!!!»

Високу оцінку органічному відтворенню гуцульської говірки у блозі «Ліжник-TV» дають представники наукової та творчої спільнот, зокрема мовознавець, доктор філологічних наук,

професор Микола Лесюк і музикант, журналіст Олег Гнатів.

Висновки й перспективи дослідження. Аналіз використання гуцульського діалекту в мові відеоблогу Ірини Вихованець «Ліжник-TV» засвідчує, що уживання різнорівневих діалектних елементів формує самобутній і впізнаваний стиль блогера, стає його своєрідною візитівкою. Гуцульські діалектизми у назві й описі блогу, нікнеймі авторки, назвах і текстах випусків на каналі, фірмових фразах виконують насамперед функцію ідентифікації, творення спільноти «своїх» користувачів, сприяють експресивізації мовлення, а також є засобом творення гумору.

Використання діалекту в українській блогосфері з огляду на активізацію цього процесу потребує подальшого комплексного дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Цепенюк Т., Яновська Х. Лінгвістичні особливості відеоконтенту платформи Youtube. *Наукові записки. Філологічні науки*. 2019. Вип. 175. С. 84–88.
2. Бабій І. Українська блогосфера як відображення соціокультурних процесів. *Тоталітаризм як система знищення національної пам'яті* : збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Львів, 11–12 червня 2020 р. Львів, 2020. С. 16–19.
3. В. Лушиков, М. Терских. Жанрово-тематические и языковые особенности видеоблогов. *Вестник Тамбовского университета. Общественные науки*. 2018. Т. 4. С. 57–75.
4. Ґрещук В., Ґрещук В. Південно-західні діалекти в українській художній мові : нарис. Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. 309 с.
5. Ґрещук В. Гуцульський діалект у мові сучасної української літератури. *Вісник Прикарпатського університету. Філологія*. 2012. Вип. 32-33. С. 214–219.
6. Ципердюк О. Гуцульські діалектизми в мові роману «Непрості» Тараса Прохаська. *Вісник Прикарпатського університету. Філологія*. 2012. Вип. 32–33. С. 242–250.
7. Пена Л. «Усе потрібне, все важливе, що в твоїй рідній стороні» : гуцульські діалектні риси в поезії Тараса Мельничука. *Вісник Прикарпатського університету. Філологія*. 2010. Вип. 27–28. С. 138–401.
8. Гуцульські говірки : короткий словник / ред. Я. Закревська. Львів : Інститут українознавства НАНУ. 1997. 232 с.
9. Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові : словник : у 2 т. / відп. ред. В. Ґрещук. Івано-Франківськ : Місто НВ. 2019. Т. 1. 583 с.
10. Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові : словник : у 2 т. / відп. ред. В. Ґрещук. Івано-Франківськ : Місто НВ. 2020. Т. 2. 624 с.